

at bij enkele
overij nog
dus quo, over
plichtmatige,
er ineenmel-
den.
ker en Gls-
nu aan onze

Art. 77 van
kerkerken."
stijlwigende

heer Doc.

teent, in Art.
yper beging
een enkel-

ang over de
meenschaps-
geschiedt ligt,
lichtig steun-
en gevonden
s te hebben
in opinie in
en, den tekst
lunktelij en
eranderd.
n grove be-

ons volgend
adan aan te

al van dien
d kan zijn;
uitwijst, dat
e Cock zelf
in die ver-
le recht en

KUYPER

1869.

den inhoud
sturen, die
stelijke Ge-

art. 3 dit:

id in Art. 1,
sondere men
geden; met
geramenlijk,
ste, door de
ooft al de
eft, door de
aangaat de
Kerk, door

o verschoon-
een geheele
akking, een
besturen in-

Christelijke
Algemeene
derbesturen
ie kerk, die
in de Proce-
deeler reeks

sort liggen,
eer breede
ikte bestu-
r éene kerk,

dit Regie-
een moeie-
de dan ook
d om deze

at in de
Kerkeraad
schikte rol
ge was, dat
etelde, aan
erijds ont-
oden in de
ils besturen

ant Art. 1
Art. 3 niet
Het col-
met deelen,
perbestuur
ijsgegeven,
tegenstrijt
poogden
preken van
en van be-
ing van de
stuur wierd
begonnen,

maar het

och, dat er
enheid van
kerk in ge-
over deze
ervan alsnu
den in de
Kerkerken

tr. w. in de
raden cor-
t uitoele-
aankomen,
den volge-

hiorarchie

gemenen, en zijn er geen Classicale Besturen
ingesteld, maar is de Classe zelf als bestuur
geoorloofd, doch de Provinciale Synoden en
de Algemeene Synode dragen niet-
min legaal en in rechten, naar luid van
dit artikel geheel het karakter van de Pro-
vinciale Kerkbesturen en de Synode uit
het Reglement van 1816.

Het „gengeschap“ dat onze vaderen
aan meerdere kerken over de enkele ker-
ken opdroegen, en naar Gods Woord toek-
enden, is hier ontwaard in een bestuurs-
macht, door een college over een deel
der gemeenschap uitgeoefend. Immers in
art. 2 wordt de éne kerk uitdrukkelijk
een gemeenschap genoemd, niet van kerken,
maar van leden, en de gemeenten komen
dus niet anders voor dan als groepen leden
uit deze gemeenschap.

Toch was men ook hier nog niet mede
geholpen. De consequentie van het onjuist
gekozen beginsel dreef met onweerstaan-
bare kracht voort en verder, en zoo komen
we ten slotte vanzelf op onze vierde be-
denking, gelegen in de fatale Synodale Com-
missie, waarvan art. 4, 5 en 6 de instelling
regelt.

Het was een lastig geval.
Men bedoele buiten kijf een presby-
teriale kerkregeling te oeticooreeren, maar
verviel in de fout, om haar te borduren
op collegiaal stramen.

Wat vloede daaruit voort?
Maar immers, dat men voor deze ge-
schapen eenheid, voor deze in het leven
getreden gemeenschap, voor dit staatsrecht-
telijk georganiseerde genootschap, een blij-
vend, een duurzaam, een constant orgaan
noodig had, waardoor het met den Staat
in verband stond.

Een genootschap, een gemeenschap, een
staatsrechtelijke corporatie kan niet slapen.
Ze moet altoos vindbaar zijn.

Had men nu, in de goede lijn loopend,
de particuliere of plaatselijke kerk als staatsrecht-
telijke eenheid laten erkennen, zoo had dit
geen bezwaar opgeleverd. Immers de Kerk-
raad is er altijd, en in den Kerkeraad ware
alsdan het natuurlijk orgaan geboden ge-
weest, om op te treden bij de Regeering.

Maar dien weg sloeg men niet in. Niet
de plaatselijke kerk, maar de kerk over
heel het land zoo eenheid wezen.

Maar hoe nu?
Waar was dan nu het orgaan, waardoor
de Regeering met deze nieuw geschapen
collegiale eenheid contact en verbinding
krijgen kon?

Dit kon natuurlijk niet in de Kerkeraaden
gevonden, want deze kwamen slechts op
voor deeltjes van de eenheid. Het kon ook
niet gevonden in de Classen of Provinciale Syn-
oden, want deze representeerden ook slechts
brokstukken van de gemeenschap, en kwa-
men bovendien slechts een enkel maal
saam. Het moest dus wel gevonden in de
Algemeene Synode, overmits deze alleen
het bestuur over heel het genootschap
voerde, en dus alleen het recht had, om
de eenheid te representeren.

Had men derhalve een permanente
Synode kunnen scheppen, zoo ware de
zaak gevonden geweest.

Maar dit ging niet.
De Algemeene Synode vergadert slechts
eenmaal in de drie jaren, en als ze uiteen-
gaat, is het ook met haar uit. Zelfs het
moderamen blijft niet. Zoo is de Synode
niet gesloten of zelfs de praelies is weer
een gansch gewoon mensch.

Waar zou men nu dan het zoo onmisbare
orgaan voor alle contact met de Regeering
vinden?

Het was er eenvoudig niet, en het kon
er niet zijn, omdat de presbyteriale kerk-
regering zulk een gemeenschap of genootschap
of staatsrechtelijke eenheid niet kent; en
er aan iets dat niet bestaat ook geen or-
gaan kan uitgroeien.

Het was er niet, en toch moest het er
zijn. Minister Van Bosse doorzag dat on-
middellijk, en hoe ook, het moest er dus
komen.

En toen, in die verlegenheid, hebben de
mannen, aan wie deze zaak ter afdoening
was opgedragen, zich herinnerd, dat het
Synodale Genootschap een Synodale Com-
missie had, en door deze Synodale Com-
missie met de Regeering in verband stond.

Wetnu, als zij het ook zoo eens beproefden!
En zoo is toen die fameuse Synodale
Commissie in het leven getreden, die dus-
ver niets beteekende, omdat de kerk teile-
lijk presbyteriaal bleef leven, en zich aan
haar eigen reglement niet stoorde, maar
die niettemin in dit Collegiale reglement
de ieroonlijst van het gebouw is.

En nu stemmen we volkomen toe, dat
men na eenmaal deze kroonlijst te hebben
aangebracht, alles deed wat doenlijk was,
om er het kwade effect van te voorkomen,
maar dit nam het kwaad niet weg.

De Synodale Commissie was er nu een-
maal. D. w. z. er was een stel mannen, die
ook als de vergadering uitging, met
macht over heel de kerk bekleed bleven.
Men had een permanent bestuur.

Een bestuur, dat als orgaan der gemeen-
schap aan de Regeering was aangesloten,
en een bestuur, dat op verlangen van de
provinciale Synoden, zelfs voor heel de ge-
meenschap handelen en besluiten kon.

Dit nu goed te willen praten is een on-
begonnen werk.

Het is nu eenmaal een collegiale en
hiërarchische uitwas, en is nooit presby-
teriaal te maken.

Water en vuur vermengt zich niet.
Dat dan ook deze Synodale Commissie,
dit oprichten van een genootschap, en dit
instellen van een vertakking van besturen
dusver zoo onschuldig bleef, is alleen daar-
aan te danken, dat heel dit Reglement niet
uit den geest der Christ. Geref. kerk was
voortgekomen, maar als noodmiddel haar
was opgelegd, en dat geheel zonder arg.

Men heeft geleefd alsof dit Reglement

niet bestond. Men heeft in de Synodale
Commissie gezeten, zonder macht te willen
uitoefenen. Men liet het als een dood paard
aan den boom gebonden, en zocht zooveel
doenlijk in zijn handelen en laten de pres-
byteriale paden.

Een schok kan het wegvallen van dit
Statuut dus niet teweegbrengen.

Integendeel het leven der Chr. Geref.
kerk zal er weer natuurlijker door worden.

Het is een keurslijf, dat ze zich aange-
schafte, maar nooit aangeregen heeft.

Slechts dit éne is er onaangenaam in,
dat men thans terug moet komen op een
gedanen stap, en alzoo erkennen moet, dat
men een min goeden weg koos.

Doch hoe hard zij ook voor „de lieden
van de wereld“ zij, voor Christenen kan
dit nooit anders dan een oorzaak van blijd-
schap wezen.

Van dwaling af te komen is hun lust en
liefde.

En voorts: „beter ten halve gekceerd
dan ten heele gedwaald“, blijft immers ook
onder hen de leus der verstandigen?

Ook al ware er van geen Vereniging
sprake, toch zouden onze Chr. Geref. broe-
deren, om des beginsels wille van dit fatale
Reglement al moeten, of 't zij vroeg 't zij
laat vermoord het hun kerken.

KUYPER.

Achtste Jaarvergadering
van de Vereeniging voor hooger onderwijs
op Gereformeerde grondslag, gehouden
te Zwolle op 21 Junij.

Het „haantje van den toren“ had den hoofd-
dingen ook eindelijk gewend uit het gure Noord-
westen, en deze barre windstreek den staart
toegekeerd, waarop een milde morgenzon haar
kewist licht spreidde over zijn metalen veda-
rendos, toen velen in de vroege zich op-
maakten naar de „propre“ en vriendelijke stad
aan het Zwarte Water, Overijssels keurige hoofd-
stad, Zwolle.

Uit verschillende oorden van het land, lange
verschillende wegen trok men op... met
verschillend doel.

Eenzijds trok men naar het Zendingsteat,
dat in den omtrek van de IJsselstad zou ge-
houden worden.

Doch door dien stroom heen bewoog zich
een andere schare, die ook wel opging ten
feestgeijde, maar optrok naar een kerkgebouw.

Het ging den trotschen St. Michael voorbij —
die juist bezig was zijn gewaad te vernieuwen,
doch zie, ook in het nieuw gewaad het oude
wezen bewaart, en den ouden trotschen trek
nog dieper trekt om den stanschen mond...

Ja, de St. Michaelkerk voorbij, waarop men
bezig is, of binnenkort bezig hoop te zijn,
naar ik van mijn gastheer vernam, „het beeld“
te vergulden, waaraan hij de opmerking vast-
knootte: „'t Was beter dat ze 't van binnen
weg gingen vergulden.“ En daar hij dit zoo
stellig uitsprak, zal 't wel zoo zijn.

De „St. Michael“ voorbij, naar het feest-
geijde van de Vereeniging, die het leven schonk
aan de Vrije Universiteit, en toen naar het
herbergzaam huis van de Christelijke Gerefor-
meerde broeders.

Mocht dit mischien hier en daar wat pijn-
lijk schijnen — de Heere had zooveel stof tot
danken gegeven, en ook zooveel oorzaak tot
vertoomdiging ontdekt, dat het de innerlijke
vreugde niet kon wegnemen, en ook de aan-
genamen indruk, dien Zwolles vroegere vesting-
werken op den vreemdeling maken, moest wel
medewerken tot een blijde stemming des harten,
te meer nu de Heere alles met gulden
sonneglans overtoog.

Zwolle is geen onzer eigenlijken vrienden; want
immers sprak het reeds in overvloedige tijden tot
het godvruchtig gemoed.

Toen in het laatste tijdperk vóór de Her-
vorming van 1517 onder de steeds zich verder
uitbreidende pauselijke heerschappij en dwinge-
landij, domheid en onmenselijkheid hoe langer
hoe meer ook ons goede vaderland overscha-
duwden, vooral onder de scharen der ambts-
dragers, toen werd het sommigen van edeler
ziele bang te moede, en zocht men en zom
men op middelen van herstel.

Een Maerland — wie kent Jacob van
Maerland niet? — streed reeds vóór 1300
„niet letteraars wapenen“, een goeden en
niet ongezegenen strijd, in zijn Rijnsbijbel
immers, en in wat wij meer treffelijk van hem
kennen. En even na 1300 leerde een Dekkers
reeds — denk aan St. Michael — „dat 't habijt
den menschen niet en heilich“.

En later was het een Gozewijn Tjaenen, de
Zwolsche kanunnik, die waarachtig optrad
tegen de kloosterlingen, — en nog weer later
Thomas à Kempis, de beroemde, en niet ten
onrechte beroemde, Zwollenaar, die van de
St. Agnietenhoogte met toornigen blik neerzag
op de laatste, waartoe de voorgangers des
volks waren gekorven, en daar weklacht
paarde aan smeekebede, en daar mede de
zoete tonen deed hooren, die van het mysti-
sche specht in zijn binnenste nog ruichen tot
op dezen dag en, ontdaan van zich er mede men-
genden wanklant, nog menige ziel verkwikken.

Tonen als deze: „Christus had vele tegen-
sprekers en tegenstanders; en gij, wilt gij alleen
weldoeners en vrienden hebben?“ of: „Wilt gij
met mij heerschen (zegt de Heere), draag mij
het kruis achterna; want alleen de dienaars
des kruises vinden den weg der gelukzaligheid
en des waarachtigen lichtes.“ — Heere Jezus!
dewijl uw weg zoo eng en veracht bij de we-
reld is, geef mij, met verachting der wereld U
te volgen.“

Inderdaad, Zwolle is geen onbekende stad
voor de onzen, en de Initiatie (al wordt soms
beweerd dat zij niet van Thomas à Kempis) dankbaar
ontvangen uit de goede hand van IJssels
stedemaagd.

En ook, Zwolle heeft een nieuwen indruk ge-
graveerd in de harten der mannen en vrou-
wen — ook der ongetroude (en van hen niet
't minst) die daar de belangen der geliefde
hogeschool zijn komen hooren bespreken, en
die opgekomen zijn om God den Heere te
danken voor wat Hij in het afgelopen jaar
heeft gedaan, en om saam te bidden of Hij
weer medetrekke in het nieuwe.

Er werd verlangd naar het avonduur. Een
goede duizend menschen waren saamgekomen
in het gastrijke kerkgebouw om de bidstonden
bij te wonen, en vooraf door den bezielenden
mond van Dr. Geesink, tot gebed te worden
opgewekt en voorbereid, zoo 't Gode mocht
behalen.

En Dr. Geesink kwam, en stelde zich in het
midden van de vrienden en vriendinnen en
sprak tot hen, wat wij hier in enkele, breede
trekken vergeeven.

Na het zingen van Ps. 118: 7 en 8 en het
lezen van Spr. 8: 22—36, wijst spr. in een
inleidend woord op den tegenstand, dien de
stichting nog steeds ondervindt en ook merk-
baar is in het weigeren van een kerkgebouw
om voor haar te bidden; brengt hij zijn dank
aan de Christelijke Ge-reformeerde gemeente
van Zwolle, voor de heusche gastvrijheid waar-
mee zij haar bedehuis afstond, en zegt de oor-
zaak van haat en tegenstand te moeten zoeken
in den grondslag onzer Vrije Universiteit.

Tot toetsing van dezen grondslag roept hij
naar Gods getuigenis en wat ons daar in: 1
Cor. 1: 18—25 te lezen wordt gegeven.

Verband en verdere opening dezer tek-
sten laat hij ditsmaal rusten, maar dringt op
den voorgroed te tegenstelling van menselijke
wijsheid en goddelijke dwaasheid.

In deze tegenstelling ligt heilige ironie, aan-
grijpend als die andere, waarvan Psalm 2 zingt
en waarvan spreker de eerste twee verzen op
de lippen van zijn hoorders legt.

Alnu gaat spr. na het begrip wijsheid te
hebben ontleed, ontwikkelen hoe de tegenstel-
ling van Paulus niet de menselijke wijsheid in
het algemeen, maar slechts een zekeren vorm
van een bepaalde verhouding geldt, en wel de
menselijke wijsheid die als product van de
bedorven rede, met verachting van het Woord
van het kruis, het geheel der dingen poogt
en zegt te verstaan. De wijsheid der wereld
die deze kennis wil verwezenlijken in het leven.
Daarop schets spr. deze wijsheid eerst op het ge-
bied van het Grieksch en dan op dat van het mo-
derne denken, en toont aan hoe zij telkens weer
door God tot dwaasheid gemaakt is. Tusschen
de menselijke wijsheid en de Universiteiten
wordt nu het verband aangewezen in de his-
torische ontwikkelingen van de Universiteits-
idee. Spr. wijst verder aan hoe die Universi-
teiten eertijds wel degelijk rekenen met
het Woord van het kruis, later van dezen grond-
slag afglieden en nu staan op dien van het
moderne denken en toont hier de gevolgen
voor land en volk van aan.

Hierna spreekt hij over het Woord van het
kruis, dat de wereldwijsheid dwaasheid acht,
maar waarin God juist zijn wijsheid openbaart.
Hij schetst ons de goddelijke wijsheid als
deugd naar en hypothese in het goddelijk We-
zen, de laatste Christus, het Woord, de We-
heid Gods. Toont verder aan hoe de verdor-
ven rede, die Christus niet kent, maar eerst
verlicht door den Heiligen Geest Hem leer-
kennen door het Woord van het kruis, als god-
delijke wijsheid. Hoe deze zelfde goddelijke wijs-
heid echter niet alleen in het Woord van het
kruis, in de Schrift, maar in het scheppingsleven
schittert, maar slechts te zien en te kennen is door
de wedergeboorte. Hoe daarom het Woord van
het kruis zoo hechte grondslag is voor ons
zoeken naar kennis, ook naar die hogere
kennis welke de Universiteit zoekt. „Grond-
slag“ is dat Woord en dit, zegt spr., wijst op
verderen bouw, en eischt de ernstige, vaak
moeitvolle waarneming. „Gereformeerde“ heet
die grondslag, waarmee echter niets anders
wordt bedoeld dan het Woord van het kruis
in zijn meest zuiveren zin. Deze is de grond-
slag onzer Vrije Universiteit, de wijsheid de-
zer wereld moge haar daarom haten, wij weten
dat het dwaze Gods wijzer is dan de
menschen.

Na het zingen van Ps. 11